N°. 130. 1859.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentiën is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 1 JUNIJ.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

(*Staatsblad* n°. 40.) *WET van den 15den Mei 1859, tot verhooging van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor den jare 1859.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de som, vastgesteld bij de wet van den 30sten December 1858 (*Staatsblad* n°. 130), voor het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor den jare 1859, voor het tegenwoordige niet toereikend is om in de behoeften te voorzien,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. De navolgende artikelen van het VIIIste hoofdstuk der begrooting van staatsuitgaven voor het dienstjaar 1859, vastgesteld bij de wet van den 30sten December 1858 (*Staatsblad* n°. 130), worden bij deze verhoogd als volgt:

Het *dertiende artikel* (IIIde afdeeling), Aanschaffing van hout tot aanbouw, aftimmering, toetuiging, uitrusting en herstelling van schepen binnen 's lands en de betrekkelijke kosten van vervoer, inspectie en keuring, met de som van *twee honderd duizend gulden* (f 200,000), en alzoo gebragt op *zeven honderd negentig duizend gulden* (f 790,000).

Het *veertiende artikel* (IIIde afdeeling), Aanschaffing van alle materialen, uitgezonderd hout, benoodigd tot aanbouw, aftimmering, toetuiging, uitrusting, onderhoud en herstelling van schepen binnen 's lands en de tot dien aanbouw en de herstelling benoodigde werktuigen; aanschaffing van uitrustings-behoeften, aanbouw en aankoop van schepen en vaartuigen bij particulieren; alles met den aankleve van dien; wijders de betrekkelijke kosten van vervoer, inspectie en keuring, met de som van *een millioen twee honderd duizend gulden* (f 1,200,000), en alzoo gebragt op *twee millioen een honderd acht en vijftig duizend vier honderd zestig gulden* (f 2,158,460).

Het *zestiende artikel* (IIIde afdeeling), Aanschaffing en herstelling van geschut, affutage, munitie, draagbare vuur- en blanke wapenen, ledergoed, projectilen, buskruid, vuurwerken, gereedschappen en alle verdere zaken op de artillerie der marine en haren aankleve, op hare inspectie, keuring, beproeving, vervoer en begeleiding betrekking hebbende, met de som van *honderd vijftig duizend gulden* (f 150,000) en alzoo gebragt op *drie honderd negen en twintig duizend gulden* (f 329,000).

Het *zeventiende artikel* (IIIde afdeeling), Aanschaffing en herstelling van scheeps- en andere stoomwerktuigen, stoomketels en machinekamerbehoeften, alles met den aankleve van dien; wijders de kosten van inspectie, beproeving, keuring en vervoer van een en ander, met de som van *drie honderd negentig duizend gulden* (f 390,000), en alzoo gebragt op *een millioen negen en vijftig duizend twee honderd gulden* (f 1,059,200).

Het *twintigste artikel* (IIIde afdeeling), Kosten, gevorderd voor groote dok-, haven- en sluiswerken te *Willemsoord*, het leggen en wegruimen van dammen; de tot die werken gevorderde gravingen, uitdiepingen, watermalingen, heijingen, het maken van houten en andere funderingstoestellen, het doen van bemetselingen, het daarstellen van gebouwen, aanschaffing van alle materialen tot een en ander benoodigd, alsmede van stoom- en andere werktuigen en het plaatsen derzelve; alles met den aankleve van daarstelling, gebruik en onderhoud van dien; mitsgaders de kosten van inspectie, reis en verblijf, opzigt, keuring, bewaking en die van vervoer van een en ander, met de som van *twee honderd duizend gulden* (f 200,000), en alzoo gebragt op *zeven honderd zeven en veertig duizend zeven en vijftig gulden* (747,057).

Het *een en twintigste artikel* (IIIde afdeeling), Bezoldigingen en toelagen der mindere geëmploijeerden, daggelden en toelagen der werklieden op 's Rijks werven, daaronder begrepen de kosten van bewaring en bewaking van 's Rijks maritime etablissementen, magazijnen enz.; kosten van opzigt, met den aankleve van dien, over uit te voeren werken, buiten 's Rijks werven of bij particulieren. Kosten van buiten de werven, door particulieren op tarief of contract verrigt wordende werkzaamheden; en eindelijk: kosten van kleeding van mindere geëmploijeerden, uitmakende de politie op 's Rijks werven, met de som van *honderd duizend gulden* (f 100,000), en alzoo gebragt op *acht honderd negen en zestig duizend negen honderd gulden* (f 869,900).

Het *een en veertigste artikel* (VIIde afdeeling), Onvoorziene uitgaven, met de som van *vijf en twintig duizend gulden* (f 25,000), en alzoo gebragt op *vijf en zeventig duizend gulden* (f 75,000).

Bedragende deze gezamenlijke verhoogingen de som van twee millioen twee honderd vijf en zestig duizend gulden (f 2,265,000), waardoor het eindcijfer van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor de dienst van 1859 wordt gebragt op *tien millioen twee honderd negen en veertig duizend vijf en twintig gulden en zestien en een halven cent* (f 10,249,025.16½).

Art. 2. Tot dekking van de uitgaven, in deze wet vermeld, wordt aangewezen eene som van *twee millioen twee honderd vijf en zestig duizend gulden* (f 2,265,000), te vinden uit de beschikbare middelen van het dienstjaar 1858, met welk bedrag de middelen bij de wet van den 30sten December 1858 (*Staatsblad* n°. 136), bestemd ter goedmaking der uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1859, worden verhoogd.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle ministeriele departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 15den Mei 1859.

WILLEM.

De Minister van Marine,
J. S. LOTSIJ.

Uitgegeven den *twintigsten* Mei 1859.
De Directeur van het Kabinet des Konings,
DE KOCK.

Bij besluit van 28 Mei 1859, n°. 57, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

tot burgemeester der gemeente Stein te benoemen *M. Vaessen*;

tot burgemeester der gemeente Bloemendaal *J. P. Loubar Petri*;

tot burgemeester der gemeente Oost- en Westsouburg jhr. *J. H. Paspoort.*

Bij besluit van den 28sten dezer, n°. 59, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. aan de nagemelde officieren bij de dienstdoende schutterij te Tiel, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, te weten:

aan *O. C. A. van Lidth de Jeude*, als kapitein-kommandant;

aan *P. G. van Krieken*, als 1ste luitenant, en

aan *J. M. F. van Everdingen*, als 2den luitenant;

2°. op zijn verzoek, mede eervol ontslag te verleenen aan *E. Slagkek*, als 1sten luitenant bij de dienstdoende schutterij te Amsterdam;

3°. te benoemen:

bij de dienstdoende schutterij te Tiel:

tot kapitein-kommandant *D. Th. Notten*, voormaals 1ste luitenant bij de infanterie van het leger;

tot 1sten luitenant *M. V. J. van Heusde*, thans 2de luitenant;

tot 2de luitenants *Th. G. de Jongh*, thans korporaal, en mr. *N. J. van Luttervelt*;

bij de dienstdoende schutterij te Gouda:

tot 2den luitenant *A. Nortier*;

bij de dienstdoende schutterij te Kampen:

tot officier van gezondheid der 3de klasse *M. F. Prins*, aan wien tevens eervol ontslag wordt verleend als 2de luitenant bij die schutterij.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 14den Mei 1859, n°. 63, is aan den heer *H. van der Nahmer* eervol ontslag verleend als consul der Nederlanden te Melbourne, voor Victoria, en is bij Hoogstdeszelfs besluit van denzelfden dag, n°. 64, als zoodanig aangesteld de heer *J. W. Floos van Amstel.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Het jongste oorlogsbulletin, hetwelk men in het officiele dagblad van Piemont leest, is van 26 Mei en luidt aldus: „ Wij ontvangen uit Varese de volgende depêche: De Oostenrijkers, ten getale van omstreeks 5000 man, hebben ons heden ochtend ten 4 ure aangevallen. Ten 7 ure waren zij tot voorbij Malnate teruggedreven na zeer groote verliezen geleden te hebben. De Alpenjagers hebben dapper gevochten en aanvallen met de bajonet gedaan. De stad heeft tot het verdedigen der barricaden krachtig medegewerkt. De kanonschoten van den vijand werden door de bevolking beantwoord met de kreten: Italie boven! leve Victor Emanuel! Te Varese en in den omtrek wordt de stormklok geluid. Overal snellen de jongelieden te wapen. De vijand trekt terug en wordt door Garibaldi vervolgd."

Het stedelijk bestuur van Varese heeft den 23sten Mei aan de bevolking der stad de komst van Garibaldi en zijne vrijwilligers aangekondigd bij eene proclamatie, welke het volgende inhoudt: „ De zinnebeelden van de heerschappij der buitenlanders zijn hier verdwenen; en de heilige driekleurvaan, de banier der orde, der eendragt, der vrijheid, der toekomst, zal weder in ons midden wapperen. Gezegend zij de dappere schare welke ze ons terug brengt; ontvangen wij ze feestelijk" enz.

Den 24sten heeft de burgemeester van Varese in eene proclamatie, waarin hij zich buitengewoon commissaris van den Koning van Sardinie noemt, aan de bevolking der stad en der omstreek verkondigd dat het Oostenrijksche gouvernement omver geworpen en door dat van den Koning van Sardinie vervangen was, zullende alle overheden des lands voortaan in naam van den laatst gemelde het bestuur voeren naar de haar te geven instructien.

Bij eene andere proclamatie van 24 Mei heeft dezelfde burgemeester bekend gemaakt dat de nationale garde zou worden op de been gebragt, en dat er twee bataillons vrijwilligers uit inwoners van de stad en de provincie zouden worden gevormd, zullende deze vrijwilligers zoo spoedig mogelijk gekleed, gewapend en geheel uitgerust worden.

— Spoedig na de komst van den Prins Napoleon in Toscana is door den commissaris van het Sardinische gouvernement, den heer Buoncompagni, te Florence verkondigd dat Toscana zich met Sardinie en Frankrijk heeft verbonden om Italie gewapender hand van de heerschappij der Oostenrijkers te bevrijden, en dat het geheele groothertogdom zich alzoo in staat van oorlog bevindt.

De ministeriele dagbladen van Parijs spreken steeds met achterhoudendheid over de eigenlijke bestemming der onder den Prins Napoleon naar Toscana gezonden troepen. Zoo zegt de *Patrie:* » Er wordt thans eene krijgsmagt van aanmerkelijke sterkte naar Toscana gezonden; naar mate die troepen aankomen, is de Prins bezig aan dezelve eene definitive organisatie te geven, en hij maakt zich gereed om binnen weinige dagen de krijgsbedrijven in Midden-Italie aan te vangen. Waarheen het onder bevel van den Prins staande corps zal worden gerigt, weet men nog niet; daaromtrent is niets uitgelekt."

— In de Parijsche dagbladen leest men eene uitvoerige memorie, door de regering van Parma onder dagteekening van den 12den Mei jl. aan de onderscheiden gouvernementen van Europa gerigt betrekkelijk de in het hertogdom onlangs voorgevallen gebeurtenissen. Daarin wordt verhaald dat door eenige republikeinen in de hoofdstad Parma eene revolutie was bewerkt, — dat het meerendeel der bevolking en der troepen, den waren aard dier beweging bemerkende, zich daartegen verklaard had, en dat alzoo de wettige regering zonder geweld hersteld was. Opmerkelijk is in dit stuk eene zinsnede, waarin gezegd wordt dat de meerderheid der bevolking van het hertogdom met de zaak van Italie's onafhankelijkheid ingenomen is en de vereeniging der Italiaansche staten tot een eedgenootschap maar tevens het behoud van haar vorstenhuis wenscht.

— Blijkens de jongste berigten uit Napels is de troonsbeklimming van Koning Frans II niet, zoo als door liberale berigtgevers voorspeld was, met schokken of onlusten gepaard gegaan. Wel had de militaire bevelhebber der hoofdstad last ontvangen om, zoodra er zamenscholingen of volksoploopen voorvielen, de stad in staat van beleg te stellen; maar dit geval had zich nog niet voorgedaan. In een berigt, van den 24sten, wordt gemeld dat te Lavaro, op de Napelsche kust tusschen Sarno en Volturno, eenige Piemontezen en Spanjaarden geland zijn om de landstreek in opstand te brengen, maar dat zij door de bevolking gevat zijn, en dat de gewapende magt niet anders behoefde tusschen beide te komen dan om hen te beschermen.

De berigten van oneenigheid in den schoot van het koninklijke geslacht schijnen onwaar of overdreven te zijn geweest: althans komt in een bij de Parijsche *Patrie* ontvangen schrijven uit Napels van 24 Mei het volgende voor: » Eenige oogenblikken nadat de Koning den geest had gegeven, wierp de Koningin-weduwe zich aan de voeten van Frans II, en zeide dat hij gedurende het leven zijns vaders gehoorzaam en getrouw was geweest, en dat zij zich voortaan even zoo jegens hem zou betoonen. Gelijke verzekeringen van verknochtheid zijn vervolgens door alle leden van het koninklijk geslacht aan Koning Frans II en aan de Koningin Maria Sophia van Beijeren gegeven."

Een liberaal gezind berigtgever, de Napelsche correspondent der *Indépendance Belge*, zegt in een schrijven van den 24sten Mei: » De proclamatie waarbij de aanvang der nieuwe regering aan de bevolking der hoofdstad is verkondigd [zie ons vorig nommer], heeft hier geen genoegen gedaan, maar eenige, welligt voorbarige neêrslagtigheid veroorzaakt. Men vond eene ontijdige overdrijving in de hoog gestemde lofspraak, waarmede in dat stuk de overleden vorst herdacht wordt. Daarin alsmede in het behoud derzelfde ministers zag men wenken die weinig vooruitzigt op verandering gaven.

» Aan het hof is, naar het schijnt, niets veranderd. De Koning houdt de gunstelingen zijns vaders bij zich. De familietwisten, waarvoor men beducht was, zijn bijgelegd of worden geheim gehouden. Frans II verwijdert de Koningin-weduwe niet uit zijne nabijheid en laat zijnen broeder, den Graaf van Trani, het regt behouden om in den staatsraad te zitten. In dat opzigt gaat alles zeer goed.

» Gisteren hebben alle te Napels vereenigde troepen aan den nieuwen souverein trouw gezworen. Deze plegtigheid is zeer bedaard afgeloopen; zij kwam wel wat vroeg, nog vóór de lijkstaatsie; maar Frans II heeft zich ten spoedigste van de trouw der troepen willen verzekeren. Het garnizoen van Napels is versterkt geworden, maar niet zoo veel als men vreesde.

» De koningsgezinden zien den gang der zaken met genoegen, de liberalen met neêrslagtigheid, de stad met onverschilligheid; mijns inziens hebben alle drie ongelijk. Ik weet stellig dat de Graaf van Syracuse, de oom des Konings en thans het hoofd van hetgeen de dynastieke oppositie zou kunnen genoemd worden, met den gelastigde van Piemont een onderhoud heeft gehad, en dat de uitslag van dat onderhoud ter kennis van den graaf Cavour gebragt en door hem met genoegen vernomen is, — dat de Napelsche uitgewekenen te Turyn, waaronder de voornaamste mannen van Napels zijn, met den heer Cavour instemmen, en dat de heer Poërio met hem afspraken omtrent de aansluiting van Napels aan Piemont heeft gemaakt; en ik geloof alzoo dat het vooruitzigt voor de liberale partij alhier niet zoo slecht is."

TURKIJE.

Een ministerieel blad van Parijs, *le Pays*, ontleent aan een particulier schrijven uit Konstantinopel van 14 Mei jl. de volgende bijzonderheden omtrent de militaire toerustingen der Porte.

» Sedert eenigen tijd is men bezig te Schumla en te Sophia een legerkamp te vormen. Het eerste bevat reeds 15,000 man, en er zullen, naar gezegd wordt, in het geheel 24,000 man worden vereenigd. Het staat onder bevel van Ismail Pascha. Het tweede bevat 6000 man cavalerie en artillerie, en zal in het geheel 15,000 man troepen opnemen; het staat onder het bevel van den divisie-generaal Osman Pascha. De toestand der troepen is goed. Die beide steden zijn gekozen omdat zij den Balkan verdedigen en omdat Bulgarye ruime hulpbronnen voor het onderhoud van legers oplevert.

» Buitendien zijn door de Porte 50,000 redifs of manschappen van de reserve onder de wapenen geroepen, en is er sprake van de oproeping van nog 25,000 man. Die redifs beginnen reeds in de hoofdstad aan te komen, en men gaat over tot het organiseren der corpsen welke uit dat krijgsvolk gevormd zullen worden. Ook spreekt men van een derde legerkamp, hetwelk nabij Konstantinopel zou worden gevestigd. Niettegenstaande deze maatregelen (waarvan sommige berigtgevers te hoog hebben opgegeven toen zij de sterkte, waarop het Turksche leger gebragt zou worden, op 300,000 man begrootten) is de Porte voornemens zich in de tegenwoordige omstandigheden volkomen onzijdig te houden."

— Volgens particuliere berigten uit Weenen van 26 Mei jl. vestigde men aldaar niet zonder bezorgdheid het oog op hetgeen er aan de zuidoostelijke grenzen der Oostenrijksche monarchie omging. Men vernam vele omstandigheden waaruit bleek dat onder de Slavische bevolking der tot Turkije behoorende of onder deszelfs oppergezag staande gewesten de nationale geest door den invloed der tijdsomstandigheden meer en meer wakker werd, en zich niet alleen tegen de Porte maar ook tegen Oostenrijk vijandig verklaarde. Zoo had het gepeupel van Belgrad zich den 19den Mei gewelddadig verzet tegen het daarstellen eener aanlegplaats voor de Oostenrijksche stoombooten, die op den Donau varen; het had zulks niet willen gedoogen, zelfs niet op eene onder de citadel gelegen en alzoo aan Turkije behoorende plek gronds.

— De Kromli's of bewoners van de stad Krom en hare omstreek in Klein-Azie, eene bevolking van Grieksche afkomst ten getale van 50,000 zielen of daaromtrent, hebben sedert lang, door de gewelddadigheden der Turken gedwongen, openlijk den Islam omhelsd doch in het geheim het Christelijke geloof behouden en de uitoefening der Christelijke godsdienstplegtigheden voortgezet. Sedert eenige jaren echter zijn zij, aangemoedigd door de tijdsomstandigheden, meer en meer voor hunne godsdienst uitgekomen; en onlangs heeft een aanmerkelijk gedeelte van hen, ten getale van ruim 10,000 zielen, openlijk verklaard tot de Christelijke kerk van het Oosten te behooren, en zich onder de bescherming van den Russischen consul geplaatst; zullende dit voorbeeld denkelijk door de overigen weldra gevolgd worden. Volgens eene mededeeling van het *Journal de Constantinople* heeft de Porte gelast dat de Kromli's in de uitoefening hunner godsdienst niet gehinderd noch deswege bemoeijelijkt zullen worden.

SPANJE.

Blijkens de jongste berigten uit Madrid is de staatsbegrooting voor het jaar 1860 reeds aan de Cortes voorgedragen, zoodat het budget dit maal door de volksvertegenwoordiging in de bijzonderheden zal kunnen worden onderzocht, alvorens in werking te worden gebragt. Het ministerie O'Donnell blijft alzoo in dit opzigt getrouw aan zijne belofte om het constitutionele toezigt der volksvertegenwoordiging op de besteding van 's lands gelden tot eene waarheid te maken. Evenwel zal het budget vooreerst nog niet in beraadslaging kunnen komen, daar de Kamers met het einde van deze week uiteen gaan om de gewone zomervacantie te nemen.

Den 27sten Mei heeft zich nabij Valencia eene bende gewapende lieden vertoond, die onder den kreet van: *leve Karel VI!* de openbare orde stoorden. Er is terstond door de overheid bevel gegeven om hen te vervolgen; en men hoopte dat dit vooral geene ernstige storing der algemeene rust, die Spanje sedert eenigen tijd geniet, zou ten gevolge hebben.

NASCHRIFT.

PARIJS, 31 Mei. Volgens een door den *Moniteur* medegedeeld berigt uit Alessandria is de Koning van Sardinie gisteren met de onder zijne bevelen staande legerafdeeling over de Sesia getrokken, en heeft hij na een zeer hevig gevecht, waarin de overwinning aan de Sardiniers verbleef, Palastro vermeesterd. Het keizerlijke hoofdkwartier zal van Alessandria verlegd worden.

TURYN, 30 Mei. Een alhier uitgegeven bulletin berigt dat het Sardinische leger heden over de Sesia gegaan en tegen Palastro opgerukt is, alwaar de vijand zich verschanst had. Door den Koning aangevoerd, hebben de onzen na een hevigen strijd dat dorp bemagtigd. Vele Oostenrijksche krijgsgevangenen zijn in onze handen gevallen. Nadere bijzonderheden ontbreken nog. De Keizer heeft heden te Alessandria de hospitalen bezocht, de gekwetsten toegesproken en geld onder hen uitgedeeld. Vervolgens heeft hij zich naar Vercelli begeven.

BERN, 30 Mei. Uit het kanton Tessin wordt gemeld dat in de Lombardische provincie Sondrio, op de nadering van Garibaldi, een opstand uitgebarsten is, en dat talooze scharen naar de hoofdstad dier provincie stroomen. De Oostenrijksche gendarmes zijn naar Zwitsersch grondgebied geweken en aldaar ontwapend en naar binnen 's lands gezonden.

BERN, 30 Mei. Volgens een gerucht zou Garibaldi gisteren door de overmagt der Oostenrijkers eene nederlaag geleden hebben en dien ten gevolge over den Ticino op Sardinisch gebied teruggetrokken zijn.

TRIëST, 30 Mei. Gisteren is de Aartshertog Leopold en in den afgeloopen nacht de Keizer van Oostenrijk met den Aartshertog Wilhelm, den Erfgroothertog van Toscana en den veldtuigmeester von Hess door Nabersina gereisd. Den 8sten Junij zal de stoomvaart tusschen Triëst en Konstantinopel door de Grieksche stoomboot *Catarine* geopend worden.

TURYN, 31 Mei. De eerste bijzonderheden aangaande het gevecht bij Palastro zijn thans bekend gemaakt. De vijand had zich aldaar, te Catalino, en te Sinigaglia verschanst, en verdedigde zich hardnekkig. De onzen hebben met eene bewonderenswaardige dapperheid de vijandelijke werken met de bajonet genomen en twee kanonnen vermeesterd. De vijand heeft vele krijgsgevangenen verloren; zijn verlies aan dooden en gekwetsten is zeer groot; het onze is nog niet bekend. Vercelli was gisteren avond feestelijk geillumineerd.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 31sten Mei* 1859.

Volgens bekendmaking der Fransche regering, opgenomen in den *Moniteur* van 29 Mei jl., n°. 149, is bepaald, dat steenkolen niet als oorlogscontrabande worden beschouwd.

Door de Koninklijke Akademie van Wetenschappen is onder dagteekening van den 30sten April, overeenkomstig art. 14 van haar Reglement, aan den Koning het navolgende verslag aangeboden.

SIRE!

Het behaagde Uwer Majesteit aan de Koninklijke Akademie van Wetenschappen de verpligting op te leggen tot het jaarlijks indienen van een verslag van haren staat en van hare werkzaamheden. Met genoegen volvoert zij deze taak en biedt zij Uwer Majesteit een beknopt overzigt aan van hetgeen zij verrigtte en van hetgeen verder in de afgeloopen tijdsruimte voorviel. Uit den aard der zaak sluit dit verslag zich aan datgene, wat u, Sire, in de maand April van den jare 1858 werd aangeboden; het omvat derhalve eenen tijdkring, welke in genoemde maand aanvangt en zich tot dezelfde maand van het loopende jaar voortzet.

Uwe Majesteit noemde de Akademie, in het besluit harer oprigting, een raadgevend ligchaam voor de Regering op het gebied der wetenschap. Wat zij daaromtrent deed, hebbe derhalve den voorrang bij de vermelding harer werkzaamheden.

Meermalen werd de Akademie door 's lands Regering geraadpleegd. Hare eerste lastgeving gold eene vraag van den Minister van Oorlog, hoedanig bij het verbeteren van de Choro-hydrographische kaart van Nederland onderscheidene plaatsnamen, voorkomende op het zesde blad der kaart van wijlen den generaal Kraijenhoff, dienen gespeld te worden? Zij werd tot de Letterkundige Afdeeling gerigt, welke dit vraagpunt niet tot genoemde provincie wenschte beperkt te zien, maar daaraan eene grootere uitbreiding schonk, door geene enkele streek van Nederland uit te sluiten. Ondersteund door Uwer Majesteits Minister van Binnenlandsche Zaken, ontving zij van de Commissarissen des Konings in de onderscheidene provincien des Rijks belangrijke en met veel zorg bewerkte bescheiden, maakte zij de verslagen daaromtrent van de heeren J. Bosscha en M. de Vries bij herhaling bekend (1), en verdeelde zij onder hare leden de werkzaamheden, vereischt tot grondige beantwoording der vraag, welke zich alsnu over geheel Nederland uitstrekt.

De voorlichting der Natuurkundige Afdeeling werd twee malen door den Minister van Kolonien ingeroepen. — Het gold, de eerste maal, een adres dèn heer Tama te Paramaribo omtrent plantdeelen, welke hij beweert met goed gevolg te hebben aangewend *tot genezing van lepra, elephantiasis en epilepsie*. Voorgelicht door hare medeleden van Geuns, G. J. Mulder en van den Bosch, heeft de afdeeling zich gedrongen gevoeld, een ongunstig oordeel te vellen over de beweringen van den heer Tama omtrent de genezing van lepra, als ten eenen male door de ondervinding gelogenstraft, en mogt zij nogmaals aandringen op de behoefte eener volledige kennis van de vreesselijke ziekte, welke West-Indie blijft teisteren, en op den eisch van doortastende maatregelen daartegen.

Zij had het genoegen daarop een vleijend schrijven van Zijne Excellentie te ontvangen, in de hoofdzaak inhoudende, dat een afschrift van het verslag den Gouverneur van Suriname is toegezonden, met uitnoodiging om het wetenschappelijk onderzoek dezer ziekte zooveel mogelijk te bevorderen en om jaarlijks een uitvoerig verslag in te zenden van hetgeen ter zake is verrigt. De Minister behoudt zich voor, de Akademie ter zijner tijd met den uitslag daarvan bekend te maken.

Eene tweede noodiging tot onderzoek geschiedde door den Minister van Kolonien, in gemeenschap met zijnen ambtgenoot van Binnenlandsche Zaken. — Zij geldt de vraag, of plantaardige zelfstandigheden, gemakkelijk uit Oost-Indie te verkrijgen, als: padie-stroo, pisangvezelen enz., eene geschikte grondstof kunnen leveren ter vervanging van de zoogenaamde lompen voor papiermaking. Een groot aantal bescheiden uit Nederlandsch Indie en eene aanmerkelijke hoeveelheid van de van daar overgezonden zelfstandigheden vergezelden deze aanvraag. De commissie der afdeeling, bestaande uit de heeren van der Boon Mesch en Blume, stelde zich tot het praktisch onderzoek in verband met papierfabrikanten. Op hare voorlichting en raad grondde de afdeeling haar ongunstig oordeel over het gebruik der genoemde zelfstandigheden, tot voorgesteld doel. Zij deelde zulks den Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Kolonien mede, maar stelt zich tevens vòor om het onderwerp niet ten eenen male uit het oog te verliezen, daar het niet onmogelijk ware dat, door het gebruik van betere toestellen, de pisangvezelen tot papiervorming geschikt konden gemaakt worden. De zoo even genoemde commissie is bereid om daarover een nader en voortdurend onderzoek in het werk te stellen, waarvan de Akademie hoopt, dat de uitkomsten voordeelig mogen zijn voor 's lands handel, zeevaart en nijverheid.

Eene vierde aanschrijving, nu uitsluitend van den Minister van Binnenlandsche Zaken, geldt een adres van mr. S. C. Snellen van Vollenhoven, strekkende om inteekening van rijkswege te verkrijgen op het werk *Over de Nederlandsche insecten* uitgegeven door den heer Sepp.

De Minister, voorgelicht door het verslag der heeren J. van der Hoeven en Cl. Mulder, en door de daarover gevoerde beraadslaging der afdeeling, heeft gemeend zich voor het oogenblik te moeten bepalen tot den aankoop, in dubbelen getale, van de tot hiertoe uitgegeven zeven deelen van genoemd werk en van het ter perse zijnde achtste deel. Zijne Excellentie heeft verder in bedenking gegeven om het werk met dit achtste deel te doen eindigen, en daarna in overweging te nemen, welke ondersteuning van 's Rijks wege zoude kunnen worden verleend aan eene nader te beramen voortzetting daarvan. De Minister had tevens de goedheid een der aangekochte exemplaren aan de Akademie te schenken.

Van hoogst gewigtigen aard waren de werkzaamheden, door eene vijfde lastgeving van 's lands Regering gevorderd. Zij gold een adres van Gedeputeerde Staten der provincie Noordholland, waarin bij den Minister van Binnenlandsche Zaken de uitspraak der Akademie gevraagd werd in een verschil van meening, ontstaan tusschen den hoogleeraar van Breda, aan de eene zijde, en den hoofdingenieur van den waterstaat in Noordholland en den architect van het gesticht aan de andere zijde, omtrent de vestiging van bliksemafleiders op het krankzinnigengesticht Meerenberg nabij Haarlem, en vooral omtrent de vraag, of deze met de metalen pijpen tot aanvoer van stoom en gas in verbinding behooren gebragt te worden. De heer van Breda beantwoordt deze vraag toestemmend; de heeren hoofdingenieur en architect beamen de noodzakelijkheid eener dergelijke verbinding niet en achten haar veeleer gevaarlijk.

Ten einde, in dezen stand van zaken, hare uitspraak op eenen vasten grondslag te doen rusten, riep de afdeeling de voorlichting in van hare medeleden van Rees, Buys Ballot en Delprat: raadpleegde zij de ondervinding van heeren regenten der cellulaire gevangenis te Amsterdam; wijdde zij eindelijk aan de beraadslaging over dit zoo gewigtig onderwerp een aanmerkelijk gedeelte van vier harer vergaderingen.

Op dit alles grondde zij hare overtuiging, dat de verbinding der afleiders met gaspijpen of stoombuizen stellig te ontraden is. Het verslag van hare gecommitteerden — waarmede de vergadering van den 29sten Januarij zich eenparig vereenigde — werd, onder dagteekening van den 1sten Februarij jl., aan Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken gezonden, die de beleefdheid had de Akademie te kennen te geven, dat, na kennisneming met belangstelling, het verslag in handen van Gedeputeerde Staten werd gegeven. Het is der afdeeling onbekend, welken indruk gemeld verslag op deze staatsmagt in Noordholland gemaakt heeft, maar, hoe deze ook zijn moge, steeds zal zij zich verheugen in de gelegenheid geweest te zijn om op grondige wijze een voor 's lands heil zoo gewigtig onderwerp te behandelen, en de uitkomsten daarvan te boeken in het onlangs Uwer Majesteit gezonden en algemeen verkrijgbaar gestelde eerste stuk van het negende deel harer Verslagen en Mededeelingen.

Een tweede voorschrift, door Uwe Majesteit der Akademie gegeven, legt haar de verpligting op om tot de Regering voorstellen te rigten betreffende de belangen der wetenschap, tot welk einde zij, voor zooveel noodig is, zich zal hebben te wenden tot de hoofden der departementen van algemeen bestuur. Ruimschoots en meer dan ooit, heeft de Akademie in den afgeloopen jaarkring dit voorregt tot rigtsnoer harer handelingen genomen. Zij verheugt zich daarbij te kunnen voegen, zoo als trouwens Uwer Majesteit uit de nadere uiteenzetting zal blijken, dat zij, voor al hare voorstellen, de meest heusche ondersteuning en medewerking van 's lands Regering ondervond.

Het eerste onderwerp, waaromtrent zulks te zeggen valt, betreft het plan, door de Letterkundige Afdeeling opgevat, om een geheel nieuw *Hollandsch en Zeeuwsch Charterboek*, in plaats van het niet meer aan de behoeften van den tijd voldoende werk van van Mieris, in het licht te geven.

Het heeft Uwer Majesteits Minister van Binnenlandsche Zaken behaagd, zijne belangstelling in de ontworpen uitgave bekend te maken, haar te ondersteunen door uitnoodiging aan sommigen zijner ambtgenooten, en ook daartoe aanschrijvingen te rigten tot de Commissarissen des Konings in de onderscheidene provincien, als ook tot den rijks-archivaris. Hieraan zijn eenige hulpmiddelen van meer stoffelijken en administratieven aard gevoegd, zoodat de commissie der afdeeling, met dezen werkkring belast, in het afgeloopen jaar reeds een groot aantal bouwstoffen konde verzamelen. De gevorderde afschriften daartoe zijn, in des Rijks archief, op kosten der Akademie vervaardigd. De commissie is hierdoor reeds zoo verre met haren arbeid gevorderd, dat zij hoopt in den aanvang van het volgende jaar een begin met de uitgave te kunnen maken. De heer mr. P. A. S. van Limburg Brouwer, secretaris der commissie, heeft de bewerking van het vervolg op het Charterboek van van Mieris op zich genomen. Door den heer van den Bergh is ingeleverd eene lijst van charters tot het jaar 1299, door van Mieris en door Kluit niet opgenomen; door den heer van Limburg Brouwer is opgemaakt eene inhoudsopgave van het voornoemde vervolg, over de jaren 1428—1482 (het Boergoensche tijdperk); beide deze lijsten zijn door de heeren Delprat, de Wal en de Vries met verschillende stukken verrijkt. Tot aanvulling is de hulp ingeroepen van verschillende binnen- en buitenlandsche archivarissen, en heeft elk der leden zich met nasporingen belast in de hem toegankelijke archieven, waarover in de maand September eerstkomende verslag zal worden ingediend.

Een tweede, wegens de historische rigting met het eerste eenigzins verwant voorstel, ging van den kolonel Knoop uit. Het betreft de voorbereiding tot eene meer volledige *Krijgsgeschiedenis van Nederland*. Het gaf tot een breedvoerig en zaakkundig verslag van de heeren J. Bosscha en Bakhuizen van den Brink aanleiding, dat, opgenomen in de Verslagen en Mededeelingen der Letterkundige Afdeeling, deel IV, blz. 46, en aan den Minister van Oorlog medegedeeld, de verzekering der hooge belangstelling van Zijne Excellentie uitlokte, gepaard aan bereidvaardigheid om de wenschen der afdeeling in ernstige overweging te nemen.

Geen minderen steun mogt de Natuurkundige Afdeeling bij meer dan een hoofd der departementen van 's lands bestuur ontmoeten. Eene krachtige verwoesting hier en daar, in den jare 1858 door den paalworm verrigt, gaf den heer W. Vrolik aanleiding om daarop de aandacht der vergadering van den 27sten November ll. te vestigen, op grond van feiten, hem door den heer P. Kater Gz. te Nieuwendam medegedeeld. Zijne voorstellen, met algemeene goedkeuring der vergadering bekroond, vonden wederklank bij Hunne Excellentien de Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Marine en van Oorlog.

Hierdoor, als ook door eene groote belangstelling van het algemeen, en niet minder door de bereidvaardigheid der heeren hoofd-ingenieurs van den waterstaat en van de Marine, wordt de commissie der afdeeling, bestaande uit de heeren W. Vrolik, van Oordt, Storm Buysing, Harting en von Baumhauer, in staat gesteld om al wat tot de geschiedenis dezer landplaag behoort bijeen te zamelen en proeven te nemen met de middelen, welke daartegen zullen kunnen worden aangewend. Veel werd daartoe reeds bijeengebragt, en voor het grootste deel is een aanvang gemaakt met het inzetten der proeven, welke daaromtrent te Nieuwendam, te Stavoren, te Harlingen en te Vlissingen worden genomen.

Een tweetal voorstellen, hetwelk ten slotte van de Akademie uitging, geldt de geneeskundige staatsregeling. Het betrof eerst den algemeenen gezondheidstoestand, en gaf in de maand April des vorigen jaars aanleiding tot het verslag eener commissie, bestaande uit de heeren Voorhelm Schneevoogt, van der Boon Mesch en van Hasselt, opgenomen in de Verslagen en Mededeelingen der Afdeeling Natuurkunde, deel VIII, blz. 80, waaruit een adres aan den Minister van Binnenlandsche Zaken ontleend werd, dat door dezelfde commissie Zijner Excellentie persoonlijk werd aangeboden. De Minister ontving de commissie beleefdelijk, onderhield zich lang met haar, en deed haar de eer aan te verklaren, dat er prijs op gesteld werd, de meening der Akademie over de geneeskundige staatsregeling te kennen, zoowel als zij daartoe door Zijne Excellentie mogt worden geroepen, als wanneer zij begrijpen mogt, dit ook buiten dergelijke uitnoodiging te moeten doen.

Later, en wel in den jongsten tijd, werden de wets-ontwerpen, daartoe strekkende, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden. De Natuurkundige Afdeeling heeft gemeend daarbij het stilzwijgen niet te mogen bewaren, en benoemde, na beraadslaging in hare vergadering van den 26sten Maart jl., eene commissie, bestaande uit de heeren van der Boon Mesch, Voorhelm Schneevoogt, J. van der Hoeven, van Geuns en Donders, welke in de jongste vergadering der afdeeling, gehouden den 29sten April, haar van ontwerp-adres aan den Minister van Binnen-

(1) Zie Verslagen en mededeelingen der afdeeling Letterkunde, deel IV, blz. 1, 121.

landsche Zaken diende, hetwelk binnen weinige dagen Zijner Excellentie zal worden aangeboden. Afdrukken daarvan zullen in den boekhandel gebragt en aan de leden der Eerste en Tweede Kamer van de Staten-Generaal medegedeeld worden.

Hiertoe, Sire, bepalen zich de voorstellen, welke van de Akademie uitgingen. Zij zijn intusschen niet de eenige onderwerpen van algemeen belang, welke haar bezig hielden.

Op uitnoodiging van haar medelid Dirks, ontwierp de Letterkundige Afdeeling een plan tot bearbeiding van nieuwe vervolgen op het algemeen geachte penningwerk van van Loon. Zij besloot het werk op te vatten, waar het door het voormalig Instituut is gestaakt en het voorloopig tot het jaar 1806 voort te zetten, van welk tijdpunt de arbeid van den heer Nahuys aanvangt. Dit plan werd gesteund door de belangstelling van vele binnen- en buitenlandsche numismaten en penningverzamelaars. Uwer Majesteits Minister van Binnenlandsche Zaken had de heuschheid om aan het verzoek van den voorsteller te voldoen, door het Koninklijke Penningkabinet te 's Gravenhage, ook zoo rijk in Nederlandsche historie-penningen, tot voormeld doel ter beschikking der Akademie te stellen. Tot voorbereiding van haren arbeid heeft de commissie reeds een aantal *lijsten* van Nederlandsche penningen van de jaren 1766—1805 en *vragen* betrekkelijk die van de jaren 1766—1780 in het licht gegeven en met goed gevolg verspreid. Aldus werd zij tot een begin van uitvoering in staat gesteld, waardoor het zich laat verwachten, dat in de tijdsruimte, welke nu staat aan te vangen, het eerste gedeelte dezer nieuwe vervolgstukken van van Loon in het licht zal verschijnen.

Door den heer Molenkamp werd de Natuurkundige Afdeeling uitgenoodigd, om een door hem ingezonden *ontwerp van verbeterde telegraphie voor spoorweglijnen* te beoordeelen. De heeren Storm Buysing en Conrad, daartoe door haar verzocht, dienden van voorlichting en raad, waaruit zij aanleiding nam, om de medegedeelde stukken aan den heer Molenkamp met dankzegging voor de mededeeling terug te zenden.

De heer Stamkart droeg in de vergadering van den 27sten November ll. eenige bijzonderheden voor van een door hem uitgedacht *Intensiteits-kompas*, waaromtrent de Akademie in de jongste vergadering der Natuurkundige Afdeeling van haar geacht medelid eene uitvoerige verhandeling ontving.

Hieraan hechten zich, als evenzeer tot de scheepvaart in betrekking, de beschouwingen van den heer van Gogh, over *de stormen nabij de Kaap de Goede Hoop in verband beschouwd met de temperatuur der zee*, opgenomen in het achtste deel der Verslagen en Mededeelingen van de Afdeeling Natuurkunde, blz. 225 en volgg., en niet minder de mededeeling van den heer Buys Ballot, *over de voor magnetische bepalingen zoo belangrijke ligging van Neêrlands Oost-Indische bezittingen*, waarvan sprake is ter zelfder plaatse op blz. 350 en volg. Ook zouden in denzelfden rang behooren geplaatst te worden de beschouwingen van den heer Blume, *over eenige Oost-Indische houtsoorten in verband met de verwoestingen, door den paalworm of andere schelpdieren hier te lande en elders aangebragt*.

Hoewel de werken van de heeren de Vries, *over de visscherijen*, geheeten *het Vroon, ten jare 1833 aan de stad Leyden in erfpacht gegeven*, en van den heer Bakhuizen van den Brink, *piscatio, pêcherie, visscherij*, niet tot diegene behooren, welke door de Akademie uitgegeven worden, mag, voor dat zij dit gedeelte van haar verslag sluit, niet verzwegen worden, dat dit gewigtig onderwerp, dat door het regtsgeding omtrent het Haarlemmermeer eene zoo groote mate van belangrijkheid verkreeg, meermalen in hare vergaderingen werd besproken, gelijk het vierde deel der Verslagen en Mededeelingen van hare Letterkundige Afdeeling toont.

Een laatste onderwerp van algemeen belang is hetgeen de heer von Baumhauer ter sprake bragt, toen hij in eene der vergaderingen van de Natuurkundige Afdeeling de uitkomsten bekend maakte der *keuring van de koemelk in Nederland* en daarover een betoog plaatste in het achtste deel, bl. 145 der Verslagen en Mededeelingen van de Natuurkundige Afdeeling.

Maar bij al deze toepassingen der wetenschap van meer praktischen aard, vergaten de leden der Akademie niet, dat behartiging der wetenschap op zich zelve het hoofddoel is van hunne levenswerkzaamheid, zoowel als van hun zamenzijn in den schoot der Akademie.

In de Letterkundige Afdeeling waren het de belangen der Hollandsche taal welke haar bezighielden, toen de heer Koenen uit een voor de boekerij der Akademie aangekocht handschrift van Bilderdijk aanleiding nam tot eenige opmerkingen over Nederlandsche synonimiek, welke hij nader ter uitgave hoopt uit te breiden.

Aan de oudere letterkunde zijn gewijd de beschouwingen van den heer Bake *over de onechtheid der redevoeringen van Cicero tegen Catilina*, welke aanleiding gaven tot eene meer uitvoerige verhandeling, met welke het tweede deel der werken in quarto van de afdeeling zal aanvangen.

Hierbij behooren genoemd te worden het kritisch betoog van den heer Karsten, *over het epitaphium voorkomende bij Demosthenes de Corona*, § 289, p. 322 (1); als ook de mededeelingen van de heeren Leemans en Janssen, over de *ontcijffering der Etruscische opschriften*. (2)

Ook dienen genoemd te worden de bemoeijingen der letterkundige afdeeling tot het ten uitvoer brengen van het legaat van Hoeufft. Zij waren alweder niet zeer gelukkig. Vijf gedichten zijn ingekomen; daaronder twee uit Frankrijk en twee uit Italie. Geen van alle bleek echter voldoende waarde tot de bekrooning te bezitten.

Aan de geschiedenis werden twee voordragten gewijd. De eerste is van den heer de Wal. Tot haar gaf eene gebeurtenis aanleiding, welke onlangs zoo zeer de aandacht trok. Zij betreft den persoon en het werk van den regtsgeleerden Zasius, die in zijn geschrift: *De parvulis Judaeorum baptizandis*, zijn gevoelen voordraagt over het doopen der kinderen van Israëliten. De afdeeling vleit zich met de hoop, om spoedig deze tegenwoordig meer dan ooit belangrijke bijdragen in hare Verslagen en Mededeelingen te kunnen uitgeven. — De tweede voordragt geldt het *wereldburgerschap van Socrates*, waarover de heer van Heusde in de voorlaatste vergadering der letterkundige afdeeling sprak, en aldaar eene levendige wisseling van gedachten uitlokte.

Voor de oudheidkunde zoo naauw met de geschiedenis verwant, bleef de heer Janssen zijnen gewonen ijver aan den dag leggen. — Dan eens waren het de *Oudheden*, onlangs te *Katwijk ontdekt*, welke hem tot mededeelingen noopten; dan weder trokken zijne aandacht een keurig bewerkt *beeld, bij Xanthen*, als ook een *kleiner beeldje, te Noordwijk-binnen gevonden*, waarover hij de afdeeling onderhield, of sprak hij over

(1) Verslagen en Mededeelingen, Afdeeling Letterkunde, deel IV, blz. 21.

(2) Janssen, Verslagen en Mededeelingen, Afdeeling Letterkunde, deel IV, blz. 94, blz. 146, Leemans, t. z. pl. blz. 150.

Muurschilderijen, in *Emmen* ontdekt (1). — De oude *Meerwoningen* eindelijk, in Zwitserland, gaven hem tot een betoog aanleiding, hetwelk in het tweede stuk des vierden deels van de Verslagen en Mededeelingen der Letterkundige Afdeeling ter kennisse Uwer Majesteit is gebragt.

Veelsoortiger nog waren de werkzaamheden, waarmede de Natuurkundige Afdeeling zich in streng wetenschappelijken zin bezig hield.

Om zooveel mogelijk deze naar den rang der wetenschappen te ordenen, zij de meetkunde het punt van uitgang. In haar droeg de heer Matthes eene nieuwe *methode voor van onderzoek der kromme lijnen*; plaatste de heer Bierens de Haan in de Verslagen en Mededeelingen, deel VIII, blz. 248, zijne geschiedkundige aanteekening over *zoogenaamd onbestaanbare wortels*, welke eenige aanmerkingen uitlokte van den heer Lobatto, geboekt in het negende deel dezer verslagen, blz. 92; en schonk de heer Bierens de Haan der afdeeling zijn *Exposé de la théorie des propriétés, des formules de transformation et des méthodes d'évaluation des intégrales définies*. Zijne overal geachte en in meer dan een buitenlandsch tijdschrift geprezen *Tables d'intégrales définies*, in het jongste jaar voltooid, gaven den grondslag tot deze theorie, welke daarvan als de aanvulling mag beschouwd worden. De Afdeeling heeft reeds een aanvang gemaakt met het ter perse brengen van dit werk, rijk in wetenschap en in omvang, waarvan zij den druk wel niet dan na verloop van twee of meerdere jaren voltooid zal zien. Het zal het achtste deel harer verhandelingen uitmaken.

Tot denzelfden tak van wetenschap behoort eene onlangs door den heer Badon Ghyben ter uitgave aangeboden en in de vergadering van 29 April jl. daartoe aangenomen *oplossing van een stelkunstig problema, betrekking hebbende tot het vinden van den grootsten last, die door eenige steunpunten kan gedragen worden*. Hiermede verwant is eene verhandeling door den heer Verdam, in de vergadering van 29 April jl. aangeboden *over de toepassing van het beginsel van d'Alembert, overeenkomstig het voorschrift van Lagrange*, waaromtrent de Natuurkundige Afdeeling het verslag van de door haar benoemde commissie te gemoet ziet.

In physische wetenschap ging haar medelid van der Willigen voort met zijne nasporingen over het *electrisch spectrum* bekend te maken, waarvan het zesde en het zevende nommer in het achtste deel der Verslagen en Mededeelingen verscheen, en schonk haar de heer J. Bosscha Jr., door geenen titel met de Akademie verbonden, zijne beschouwingen over *eene algemeene eigenschap der lineaire verdeeling van galvanische stroomen* en *over de bepaling van het mechanisch aequivalent der warmte door galvanische metingen*; welke zij in het negende deel harer Verslagen en Mededeelingen opnam.

Voor sterrekunde heeft de Akademie twee mededeelingen te noemen, beide van leerlingen der Utrechtsche hoogeschool. De eerste betreft de berekening der *elementen van de komeet van* Tuttle, geschied door den student H. C. Dibbetz; de tweede eene *voorloopige breedtebepaling van de Utrechtsche sterrewacht*, door den phil. nat. candid. H. W. Schroeder van der Kolk. De eerste werd opgenomen in het achtste deel der Verslagen en Mededeelingen der Afdeeling Natuurkunde, blz. 353; de tweede zal haar plaats vinden in het negende deel.

Eene derde mededeeling over een aanverwant onderwerp ontving de Natuurkundige Afdeeling in hare vergadering van 29 April jl., van den heer E. van der Ven, ook door geenen titel met haar verbonden, *over de verklaring van de jaarlijksche aberratie van het licht der vaste sterren uit de undulatie-theorie*. Zij ziet daaromtrent de voorlichting te gemoet der commissie van redactie voor de Verslagen en Mededeelingen. Eindelijk verdient ook eene aanteekening genoemd te worden van haar medelid van der Willigen, aangeboden in de vergadering van 29 April ll., *over de kleur van een aangeloopen stalen veer in gepolariseerd licht*.

Eene geleidelijke orde voert als van zelf tot die vakken van wetenschap, welke men gewoon is natuurleer te heeten.

In de kruidkunde, welke wij aan haar hoofd stellen, heeft de Akademie in de eerste plaats eenen arbeid van haar rustend medelid G. Vrolik te noemen. Het reeds meermalen genoemde achtste deel der Verslagen en Mededeelingen bevat van hem eene verhandeling *over het vermenigvuldigen van naalddragende boomen door wortelende uitspruitsels en daaruit te voorschijn treden van nieuw plantsoen*.

Een harer jongere leden, de heer van den Bosch, schonk haar eene *inleiding tot de kennis der Hymenophyllaceae*, ter zelfder plaatse op blz. 401 opgenomen, waarop binnen korten tijd de aanbieding zal volgen van een werk van grooteren omvang en met talrijke afbeeldingen over hetzelfde onderwerp.

Ook de dierkunde miste hare vertegenwoordiging niet. De heer van der Hoeven beschreef eene zeldzame diersoort, waarvan hij voorwerpen vond in het rijksmuseum te Leyden. Zij is vermoedelijk de *Pitecheir melanure*, van F. Cuvier, of bevindt zich althans in hare nabijheid (2). Later bood ons geacht medelid de bouwstoffen aan eener verhandeling, door den onlangs overleden doctor van Campen nagelaten, over het maaksel van een hoogst zeldzamen Lemuride van de Kust van Guinea, *Lemur potto van Bosman* heetende, overgezonden door een Nederlandschen beambte, den geneesheer Boomsma. De heer van der Hoeven nam op zich, deze nader om te werken en ter plaatsing in de Verhandelingen der Afdeeling aan te bieden, waaraan in de jongste vergadering der Natuurkundige Afdeeling, den 29sten April ll. gehouden, voldaan werd. De heer Verloren sprak over *de vlugt der insecten*. De heer Cl. Mulder sprak over het *maaksel en vooral over het uitwendig zigtbaar sexueel verschil van den veenmol* en leverde daarover eene bijdrage, welke in het achtste deel der Verslagen en Mededeelingen, op blz. 102, werd opgenomen. De heer Harting onderhield de Afdeeling over de *fragmenten van een reusachtigen cephalopode*, waarover hij eene verhandeling voor hare werken in quarto heeft toegezegd.

Aan kruid- en dierkunde, als beschrijvende wetenschappen der zigtbare en thans levende schepsels, hecht zich als van zelf de kennis der natuurligchamen, welke de voor-wereld bewoonden.

Het medelid der Akademie Bosquet schonk uit zijne rijke ervaring *Recherches sur la faune et la flore fossile du terrain tertiaire du Limbourg Néerlandais*, welke, opgenomen in de werken in 4° der Akademie, reeds met hare sierlijke platen het licht zien.

Over de *geologische gesteldheid van Curaçao* zond de heer Dumontier, door geenen titel met de Akademie verbonden, ons uit dit verre verwijderd oord eene beschrijving, welke de Natuurkundige Afdeeling in het reeds

(1) Verslagen en Mededeelingen, Afdeeling Letterkunde, deel IV, blz. 158.

(2) Verslagen en Mededeelingen, Afdeeling Natuurkunde, deel VIII, blz. 50.

zoo dikwerf genoemde achtste deel harer Verslagen en Mededeelingen, blz. 287, opnam.

Hieraan hecht zich eene *topographische beschrijving van Palembang* door den heer Schneither, evenmin lid der akademie, uit Timor overgezonden, waarvan de Natuurkundige Afdeeling meende slechts een uittreksel te moeten opnemen, in het achtste deel harer Verslagen en Mededeelingen op blz. 331 en volgg.

De ethnologie vindt, als afdeeling der natuurleer, hier hare meest geschikte plaats. De *schedel* uit Pompeji door den Prins van Oranje medegebragt, waarvan reeds even spraak was in het jongste verslag aan Uwe Majesteit, werd met Vorstelijke grootmoedigheid der Natuurkundige Afdeeling tot onbeperkt gebruik gegeven. Hare medeleden W. Vrolik en J. van der Hoeven gaven daarvan op last der afdeeling eene beschrijving met afbeeldingen uit.

De physiologische wetenschap vond haren spreker in den heer Donders, die over *spierwerking* en *spierelasticiteit* handelde. Een uittreksel zijner beschouwingen werd opgenomen in het negende deel der Verslagen en Mededeelingen, blz. 113.

Aan de weefselleer wijdde de heer Schroeder van der Kolk eene voordragt, toen hij sprak over *de structuur der longen bij vogels*, en een betoog daarover plaatste in de Verslagen en Mededeelingen, afdeeling natuurkunde, deel VIII, blz. 98.

Voor de ziektekundige ontleedkunde is eene bijdrage te noemen van hetzelfde geachte medelid *over ontsteking, als alleen uit slagaderlijk bloed voortspruitende*, ter zelfder plaatse te vinden op blz. 144.

Voor een deel met dezen zelfden tak van wetenschap verwant, voor een ander deel zich aan de geneezingsleer hechtende, is eene aanvraag te noemen door doctor Guggenbühl uit Zwitserland tot de Akademie gerigt. Zij heeft betrekking op *cretinismus en idiotismus*, volgens het tegenwoordig standpunt der wetenschap, en gaf aanleiding tot een uitgebreid verslag van de heeren Schroeder van der Kolk, Voorhelm Schneevoogt en van Geuns, als ook tot eene gewigtige wisseling van gedachten, geboekt in de Verslagen en Mededeelingen deel VIII, bl. 268 en volgg., waarna besloten werd den heer Guggenbühl te schrijven: 1°. dat de onderzoekingen door hem voorgesteld, naar het oordeel der Akademie, bij gemis eener juiste onderscheiding van idiotisme en cretinisme, tot geene voldoende resultaten zullen voeren; 2°. dat, zoo de statistiek op dit onderwerp met goed gevolg zal worden toegepast, eene wetenschappelijke ontwikkeling van de beginselen, die hier gevolgd moeten worden, boven alles vereischt wordt, waaromtrent, hetgeen in de memorie van den inzender gevonden wordt, haar daartoe niet voldoende voorkomt; en dat 3°. ook afgezien van deze bedenkingen, bij het slechts sporadisch voorkomen van idiotisme in Nederland, terwijl het cretinisme zoo immer, dan toch zoo zeldzaam hier te lande aangetroffen wordt, de beantwoording der door dr. Guggenbühl gestelde vragen niet door de Akademie kan worden gegeven.

Een ander Duitsch geleerde doctor G. Jaeger te Stuttgart, schonk haar op nieuw eene bijdrage voor dien tak der ziektekundige ontleedkunde, welke aan de leer der oorspronkelijke misvormingen gewijd is. Zij zal in het negende deel der Verslagen en Mededeelingen van de Natuurkundige Afdeeling opgenomen worden.

Ten slotte is de vergiftleer te noemen, als de laatste tak van wetenschap, waarmede de Akademie zich in den jongsten jaarkring bezig hield. De heer van Hasselt sprak *over het gebruik van vergiftigde boogpijlen in de Poggi-eilanden van Oost-Indië* en plaatste daarover een betoog in het meermalen genoemde achtste deel, bl. 316.

De lijst der werkzaamheden van de Akademie verrigt, van de maand April des jaars 1858 tot dezelfde maand des loopenden jaars, is gesloten. In dezelfde tijdsruimte zijn door haar uitgegeven: van verslagen en mededeelingen der letterkundige afdeeling het derde stuk des derden en het eerste des vierden deels; van die der natuurkundige afdeeling het achtste deel met het eerste stuk van het negende deel. Voorts is van de letterkundige afdeeling verschenen het eerste deel der verhandelingen in quarto formaat, en is voor het tweede deel ter perse de hier bovengenoemde verhandeling van den heer Bake. Voor het zevende deel der verhandelingen in quarto formaat van de natuurkundige afdeeling zijn gedrukt en uitgegeven de verhandelingen van de heeren: Bierens de Haan, Bosquet, W. Vrolik en J. van der Hoeven, en is ter perse gebragt het achtste deel, hetwelk alleen zal gewijd wezen aan het *Exposé de la théorie etc. des intégrales définies* van den heer Bierens de Haan.

Het eerste deel der uitgave van Hippocrates is gereed en zal binnen korten tijd verschijnen. Van het vroeger zoo dikwerf ter spraak gebragte handschrift van Simplicius zijn veertien bladen afgedrukt en is het vijftiende ter perse.

De Akademie, Sire, zoude op dezen oogenblik weder de woorden kunnen bezigen, in haar jongste verslag geuit. Eene zoo krachtig voortgezette uitgave van hetgeen hare werkzaamheid naar buiten kenbaar maakt, gaat hare finantiele kracht te boven. Maar zij wil niet voorbijzien. de aanzienlijke tijdelijke ondersteuning, in de jongste tijdsruimte door Uwe Majesteit geschonken. Zij dankt daarvoor haren Koning, en bouwende op verdere bescherming, durft zij onbezorgd de toekomst te gemoet gaan. Stilstand toch is voor de instelling, welke Uwer Majesteit haren oorsprong dankt, teruggang en deze de eerste stap tot ondergang.

Gelijk zich laat voorzien, doet het groot aantal der door de Akademie uitgegeven boekwerken, gevoegd bij de klimmende beoefening der Hollandsche taal in het buitenland, de betrekking der Akademie met buitenlandsche genootschappen meer en meer groeijen. Eene vergelijking der lijst, in het jaarboek van 1859 tot 1860 uit te geven, met die van 1858 tot 1859 zal zulks leeren.

Ook het debiet gaat, zoo niet met rassche schreden, toch regelmatig vooruit, waartoe ook het verkrijgbaar stellen der werken van de Akademie, in de groote middelpunten des boekhandels te Leipzig, te Parijs en te Londen medewerkt.

De boekerij verkeert in den meest bloeijenden toestand. Het aantal der boekgeschenken neemt schier dagelijks toe. Geene maand althans gaat voorbij zonder dat een groot getal daarvan valt op te teekenen, gelijk de uitgegeven lijsten aantoonen. Ook de gelegenheid tot aankoop werd niet verzuimd, waardoor groote leemten juist in den jongsten tijd werden aangevuld. Maar, Sire, van zoo groote uitbreiding der boekerij is het noodwendig gevolg, dat de haar toegewezen ruimte in het eene Trippenhuis te bekrompen wordt. Al wat daartoe op de verdieping der boekerij beschikbaar was, werd ingenomen, en het bestuur der Akademie was genoodzaakt, op den eersten zolder van het Trippenhuis, hoewel hiertoe weinig geschikt, plaats voor boeken te zoeken. Het bestuur verheugde zich, toen twee zijner leden, op last Uwer Majesteit, met andere gecommitteerden bijeen geroepen werden, om met het oog op het door de Handelmaatschappij ontruimde locaal, een behoorlijk plan voor de Akademie, voor 's Rijks Museum van Schilderijen, voor de handelschool, enz. te beramen. Deze commissie bragt een eenstemmig rapport uit. De Akademie mag den wensch niet onderdrukken, dat de overweging daarvan Uwer Majesteits Regering moge voeren tot het schenken eener meer waardige, zoowel als eener meer doeltreffende plaatsing van Nederlands kunstschat, en tot het beschikbaar stellen van grootere ruimte voor de Koninklijke Akademie van Wetenschappen in de beide Trippenhuizen.

Het zal Uwer Majesteit welgevallig zijn te vernemen dat, tot het verkrijgen van aanmerkelijke boekgeschenken, de Akademie alweder de voorkomende medewerking mogt ondervinden van het Departement van Buitenlandsche Zaken en van Uwer Majesteits gezanten. Hoogelijk roemt zij vooral den gezant aan Ruslands hof, die niet aarzelde een kostbaar, Zijner Excellentie ten geschenke gegeven en in den boekhandel niet verkrijgbaar prachtwerk, op even heusche als onverpligte wijze aan de Akademie af te staan.

Onopgemerkt mag ook niet blijven, dat de akademische boekerij meer en meer hare vruchten voor het algemeen afwerpt. Aan niemand, mits door een lid der Akademie aanbevolen, wordt de toegang geweigerd of het gebruik der aanwezige boeken ontzegd. Van deze vergunning is in den jongsten jaarkring, vooral door studerenden, zoowel hier als elders, ruimschoots gebruik gemaakt.

Van de verdere bezittingen der Akademie valt niets bijzonders te zeggen; en, wat het personeel aangaat, mist zij met het innigst leedgevoel den man, die geroepen was om haar heden voor te zitten. De heer J. van Hall, voorzitter der Letterkundige Afdeeling en, volgens wettelijk voorschrift, in het jaar dat heden sluit, algemeen voorzitter, had zich hier even als overal waar hij optrad, door zijnen beschaafden geest, zijn toegevend gemoed en zijnen milden aard, de liefde van allen verzekerd. Diep, Sire, treurt de Akademie over zijn gemis.

Van de buitenlandsche leden verloor de Akademie den beroemden Robert Brown te Londen.

Op de benoemingen van den jare 1858, mogt zij de goedkeuring Uwer Majesteit erlangen, waardoor de Letterkundige Afdeeling haren kring zag uitbreiden door de heeren J. A. C. van Heusde en W. C. Mees, de Natuurkundige door de heeren C. A. J. A. Oudemans en E. H. von Baumhauer. De lijst harer buitenlandsche leden werd met den naam van den beroemden sir John Herschel versierd, en tot de rustende leden gingen de heeren J. G. S. van Breda en C. J. van Assen over.

De instelling, Sire, welke heden haar verslag uitbrengt, mag met erkentelijkheid op het verledene terugzien. Zoo leedgevoel over het verlies van twee hoogst verdienstelijke leden haar drukt, over veel voorspoed mogt zij zich verheugen. Het is niet aan haar den werkkring te beoordeelen, welken zij de eer had bloot te leggen. Mogt het Uwer Majesteit behagen, dezen niet ten eenen male nutteloos en ondoeltreffend te heeten, dan zal zij zich meer dan beloond rekenen voor de daaraan bestede tijd en moeite.

Amsterdam, 30 April 1859.

De Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam.

In haren naam,
W. VROLIK.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn gevoerd de beraadslagingen over de wets-ontwerpen betreffende de mobiel-verklaring van het Limburgsche bondscontingent. Bij de algemeene beraadslagingen voerden het woord de heeren van Wintershoven, van Hoëvell, Strens, de Lom de Berg, Godefroi, de Bieberstein, van Heukelom, Dullert, en de Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Oorlog. Op morgen zal de behandeling van het wets-ontwerp voortgezet worden.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

Mei.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
30	BOVEN-RHIJN.	*Keulen*,	+ 39.17	+ 3.32	8 ure	0.05	〃
30	WAAL.	*Nijmegen*,	+ 9.30	+ 3.08	8 〃	〃	0.09
30	NEDER-RHIJN.	*Arnhem*,	+ 9.25	+ 2.34	8 〃	〃	0.09
30	GELDERSCHE IJSSEL.	*Westervoort*,	+ 9.79	+ 2.42	8 〃	〃	0.08
29		*Maastricht*, (brug)	+ 43.43	+ 1.23	8 〃	0.43	〃
29	BOVEN-MAAS	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 43.05	〃	8 〃	0.51	〃
30		*Grave*	+ 6.70	+ 1.85	8 〃	0.45	〃
30	NIEUWE MAAS	*Brielle*	+ 0.82	〃	H. W.	0.08	〃
			— 0.74	〃	L. W.	0.05	〃

Met dit nommer der *Staats-courant* worden verzonden vel 69 van het BIJBLAD I, en 387 van het BIJBLAD II, inhoudende het verslag van het verhandelde in de zittingen der beide Kamers van den 30sten Mei jl.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat in de geul *bezuiden* de tonnen van de *Balg* (bij het eiland *Wieringen*) *twee drijfbakens* zijn gelegd, op de navolgende merken en diepten, als:

1°. een *drijfbaken* in 35 palmen, op de merken: *de Houtzaagmolen te Nieuwe Diep, midden in de Roomsche kerk aldaar;*

een Watermolen op Texel, even beoosten een huisje op den dijk;

2°. een *drijfbaken* in 70 palmen, op de merken: *de lichttoren van Kijkduin, even bezuiden het hospitaal te Willemsoord;*

de kleine kaap op Wieringen in het Oosteinde van het gehucht de Geest.

's Gravenhage, den 30sten Mei 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, blijkens bekendmaking van het Marine Departement te *Christiania*, het *licht van Hoievardè met den 22sten dezer gebluscht* en, tot nadere aankondiging, niet weder ontstoken zoude worden.

's Gravenhage, den 23sten Mei 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

*** De Minister van Marine brengt ter kennis van de zeevarenden het hieronder vermelde tarief der haven- en gezondheidsregten op de Ionische eilanden.

TARIEF der haven- en gezondheidsregten voor de Ionische eilanden.

Schepen.	Visa van de scheepspapieren en ankergelden.		Weder afhalen der scheepspapieren.		Vuur- en bakengelden voor elke reis.		Visitatie voor de quarantaine, bij dag.		Quarantainegelden, de wachten daaronder begrepen, per dag.	
	Engel. Shill.	munt. pence.	Engel. Shill.	munt. pence.	Engel. Shill.	munt. pence.	Engel. Shill.	munt. pence.	Engel. Shill.	munt. pence.
Ionische.										
tot tonnen 10	1	6	0	4	0	1	»		0	8
van 11 tot 25	3	0	0	8	0	3	0	2 7/10	1	0
» 26 » 50	8	6	2	0	1	0	0	6	2	0
» 51 » 100	14	0	4	0	1	6	0	8	2	3
» 101 » 150	18	0	5	0	2	0	0	10	2	6
» 151 » 200	22	0	6	0	2	6	1	0	2	9
» 201 » 250	25	9	6	6	3	0	1	3	3	0
» 251 » 300	[illegible]	[illegible]	8	[illegible]	4	0	1	6	3	6
301 en boven	34	0	8	6	5	0	1	9	4	0
Vreemde.										
tot tonnen 25	6	0	1	6	0	3	0	9	2	0
van 26 tot 50	10	0	2	6	1	6	1	0	2	6
» 51 » 100	19	0	5	0	2	3	1	6	3	0
» 101 » 150	26	0	6	0	3	0	2	0	3	6
» 151 » 200	31	0	6	6	3	9	2	3	4	0
» 201 » 250	35	0	7	0	4	6	2	6	4	6
» 251 » 300	39	0	7	6	6	0	3	0	5	0
301 en boven	44	0	8	0	7	6	3	6	5	6

's Gravenhage, den 9den Mei 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BEKENDMAKING.

De Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat

1°. krachtens staatsbesluit van den 10den Maart 1859, n°. 3, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 26sten Maart 1859, n°. 53, ten behoeve der Provincie tot medebestrijding der kosten van de verbetering der vaart van Leeuwarden naar Harlingen tot in Zee, zal geschieden eene geldleening ten bedrage van *twee honderd zestig duizend gulden*, tegen eene rente van *vier en een tweede ten honderd*, af te lossen in elf jaren, aan te vangen met het jaar 1860, uit de opbrengst van eene heffing van twee opcenten op de grondbelasting wegens de gebouwde en ongebouwde eigendommen, alsmede van een opcent op de belasting van het personeel in de Provincie; zulks op voorwaarden, vervat in navolgend

PLAN *van eene geldleening, groot* twee honderd zestig duizend gulden, *ten laste der provincie* Friesland, *tot medebestrijding der kosten van de verbetering der vaart van* Leeuwarden *naar* Harlingen *tot in Zee.*

Art. 1. Deze geldleening zal bestaan uit *twee honderd zestig* aandeelen, ieder groot duizend gulden, welke aandeelen echter ook in onderdeelen van vijf honderd gulden, ieder met A en B, zullen kunnen worden gesplitst.

Art. 2. Voor elk aandeel zal worden afgegeven eene obligatie, op naam of in blanco, ter keuze van de deelnemers, rentende vier en een half ten honderd in het jaar, en voorzien van het noodige getal coupons, verschijnende 31 December van elk jaar, waarvan de eerste verschijnen zal den 31sten December 1860, betaalbaar bij den Betaalmeester te Leeuwarden.

Art. 3. De inschrijving zal op door Gedeputeerde Staten te bepalen tijd worden geopend en gesloten ten kantore van den Betaalmeester te Leeuwarden, en de uitslag daarvan, door middel van één of meer dagbladen, worden bekend gemaakt.

Art. 4. Indien zich gelijktijdig meer gegadigden tot deelneming opdoen, zal de rang van inschrijving tusschen hen door het lot worden bepaald, nadat alvorens ieder hunner zal hebben verklaard voor welke som hij verlangt in te schrijven, zullende hij, die door het lot als eerste inschrijver is aangewezen, de eens opgegeven som niet mogen verhoogen of verminderen.

De inschrijvingen zullen overigens worden aangenomen naar gelang zij bij den Betaalmeester geschieden, terwijl, zoodra voor de som van f 260,000 is ingeschreven, geene verdere inschrijvingen zullen worden aangenomen.

Bijaldien echter de leening binnen den eerstgestelden termijn van inschrijving niet mogt worden volgeteekend, zal ook het minder ingeschreven bedrag kunnen worden aangenomen, en later een tweede termijn van inschrijving kunnen worden gesteld, als wanneer zij, die primitief hebben ingeschreven, tot eene nieuwe inschrijving den voorrang zullen hebben.

In allen gevalle zal, bij niet-volteekening der leening na eene eerste en tweede openstelling, de aflossing op denzelfden voet geschieden, als bij art. 6 is bepaald, tot dat het bedrag waarvoor de leening is aangegaan zal zijn afgelost.

Art. 5. De storting der ingeschreven sommen zal moeten geschieden in één termijn, tusschen den 1sten en 15den September 1859, op de gewone uren, ten kantore van den Betaalmeester te Leeuwarden, die daarvoor quitantien van storting aan de deelnemers zal afgeven.

Die quitantien zullen vervolgens worden ingetrokken tegen uitreiking van obligatien in forma, opgemaakt en geteekend ten name van Gedeputeerde Staten der provincie Friesland, in voege bij art. 2 hiervoor omschreven.

Bij de voormelde obligatien zullen aan de deelnemers afzonderlijke coupons over 4 maanden worden uitgereikt, tot voldoening der rente, op 31 December 1859 verschenen.

Art. 6. De aflossing dezer geldleening zal geschieden bij uitloting, als volgt:

op den 31sten December 1860.	f	24,000
» » » » 1861.		22,000
» » » » 1862.		23,000
» » » » 1863.		24,000
» » » » 1864.		25,000
» » » » 1865.		26,000
» » » » 1866.		27,000
» » » » 1867.		28,000
» » » » 1868.		30,000
» » » » 1869.		21,000
» » » » 1870.		10,000
	f	260,000

Art. 7. De uitloting zal, te beginnen met 1860, telken jare, na voorafgaande bekendmaking, plaats hebben in de maand October, ten overstaan van Gedeputeerde Staten der provincie Friesland, in de gewone vergaderzaal op het Gouvernementshuis te Leeuwarden.

De uitslag daarvan zal in één of meer dagbladen worden bekend gemaakt.

Art. 8. De voldoening der uitgelote obligatien zal, aan te vangen met het jaar 1860, telkens op den 31sten December plaats hebben ten kantore van den betaalmeester te Leeuwarden, onder bijbetaling van de alsdan verloopen rente, tegen inwisseling der betrokken obligatien en coupons.

Art. 9. Aan de gepatenteerde kassiers of handelaren in effecten wordt ⅛ per cent courtage toegekend over de door hen ingeschreven en aangenomen sommen, te voldoen op daartoe aan heeren Gedeputeerde Staten in te dienen declaratien.

Art. 10. De obligatien en coupons, welke niet binnen de *vijf* jaren na den termijn van aflossing en verschijning aangeboden worden, zullen na dien tijd niet meer worden voldaan, maar ten voordeele der fondsen van de provincie Friesland vervallen zijn.

2°. de inschrijving op deze Geldleening zal zijn geopend op den 22sten Junij 1859, ten kantore van den Betaalmeester te Leeuwarden, op de gewone kantooruren, en worden gesloten op nader te bepalen tijdstip.

Leeuwarden, den 16den Mei 1859.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
van Panhuys, *Voorzitter.*
A. van der Laan, *Griffier.*

*** Dijkgraaf en Heemraden van den Zuidpolder zijn voornemens, op Vrijdag den 10den Junij aanstaande, des namiddags ten één ure, in het Heeren-logement te Edam, in het openbaar aan te besteden:

de Werken aan den Zuidpolder-Zeedijk, met de Leverantie van den benoodigden Zwaren Steen, Brik enz.

De Bestekken liggen ter lezing te Haarlem in de Kroon, te Amsterdam in het Vosje, te Buiksloot in den Vergulden Wagen, te Purmerende in de Roskam, te Hoorn in het Onvolmaakte Schip, te Monnikkendam in den Doelen, en te Edam in de Logementen.

De aanwijzing zal worden gedaan op Woensdag en Donderdag den 8sten en 9den Junij, des voormiddags ten 10 ure, aanvangende bij de Zeesluis.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te 's Gravenhage, den 26sten Mei 1859 bij verstek gewezen, is Mejufvrouw *Sally Davids Enthoven*, Echtgenoot van den Heer *Levie Benjamin Wolff*, Goud- en Zilversmid, beiden aldaar wonende, ten verzoeke van laatstgemelde, uit hoofde van krankzinnigheid gesteld onder Curatele.

H. L. Troost, *Procureur.*

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Dingsdag 31 Mei 1859.

Amsterdam.

	pCt.			
Nederl. W. Sch.	2½	58	58½	58½
Dito dito	3	69⅜	69¾	—
Dito dito	4	89½	90	—
Syndicaat	3½	—	—	—
Handel-maatsch.	4½	128	—	—
Belgie. Bij *Rothschild*	2½	—	—	—
Rusl. Bij *Hope en C°.* 1798 en 1816	5	101	—	—
Dito 1828–1829	5	99½	—	—
Dito 1840	4	—	—	—
Stieglitz	4	—	—	—
Dito 1854	5	—	—	—
Dito 1855	5	94⅞	95	—
Engelsche	4½	—	—	—

	pCt.			
Spanje. Nieuwe 3% thans	1½	27⅜	27⅝	—
Amortisable		—	—	—
Buitenlandsche	3	—	—	—
Binnenlandsche	3	36½	36 13/16	36⅝
Portug. Te Lond.	3	40	40⅛	—
Oostenr. Metall. 1816–1852	5	40	41¼	41
Dito Zilv. Nation.	5	43½	44¾	44¼
Dito Zilver 1849–1854	5	58½	58⅝	—
Dito 1847–1852	2½	22⅜	22 [illegible]	22½
Mexico, Londen	3	—	—	—
Grenada id.	2¾	—	—	—
Venezuela id.		—	—	—
Uitgestelde		—	—	—

Londen.

Consols	3	pCt.	93
Mexico			17½
Dito	3	»	—
Spanje	1½	»	28
Venezuela			39
Uitgestelde			[illegible]
Grenada			—

Antwerpen.

Metalliek	5	pCt.	41¾
Nat. Metalliek	5	»	44¾
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	½	»	—
Credit Prost.			198

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	62.25
Fr. Créd. Mob.			607
Binnenl. Spanje	3	»	37
Spanje	1½	»	27
Russische Spoorwegen			—

Weenen.

Metalliek	5	pCt.	—
Idem Nationaal			—
Wissel Londen			—

Van Weenen is geene notering ontvangen.

TE 'SGRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.